

**Harmonogram szkolnych testów kompetencji planowanych w klasach VII
w roku szkolnym 2020/2021**

Przedmiot	Data	Nazwa testu	Treści i umiejętności zawarte w teście
J. polski	17.05.2021	Roczny test kompetencji z języka polskiego	<p>Kształcenie literackie i kulturowe</p> <p>SŁUCHANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • uważnie słucha i rozumie wypowiedzi kolegów i nauczyciela, żywo reaguje na wypowiedzi kolegów i nauczyciela, m.in. prosi o ich powtórzenie, uzupełnienie, wyjaśnienie • słucha nagrań recytacji utworów poetyckich i prozatorskich oraz dostrzega środki wyrazu artystycznego tekstu • wskazuje w tekstach treści informacyjne i perswazyjne • analizuje i rozpoznaje intencję nadawcy wysłuchanego utworu, w tym aluzję, sugestię, manipulację • rozpoznaje komizm, kpinę i ironię jako wyraz intencji wypowiedzi <p>CZYTANIE TEKSTÓW PISANYCH I ODBIÓR INNYCH TEKSTÓW KULTURY</p> <ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie odczytuje większość tekstów współczesnych i dawnych na poziomie przenośnym, a w ich odczytaniu odnosi się do różnych kontekstów czyta płynnie, stosując się do zasad poprawnej interpunkcji, akcentowania i intonacji • rozumie znaczenie archaizmów i wyrazów należących do gwar obecnych w tekstach literackich, odszukuje ich znaczenie w przypisach • interpretuje tekst literacki i inne dzieła sztuki • odróżnia opinię od faktu, fikcję od kłamstwa, fikcję od rzeczywistości w tekstach literackich i dziennikarskich • analizuje w tekście manipulację, perswazję, sugestię, ironię, aluzję, nazywa je • omawia elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim, rozumie sytuację, w jakiej się znajdują bohaterowie • omawia w cechy liryki, epiki i dramatu • identyfikuje utwory należące do takich gatunków lirycznych, jak pieśń, hymn, tren, sonet, fraszka; wskazuje ich cechy • charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu i bohatera wiersza (jej sytuację, uczucia i stany), nie utożsamiając ich z autorem • przytacza środki wyrazu artystycznego wypowiedzi: neologizm, prozaizm, eufemizm, inwokację, pytanie retoryczne, apostrofę, anaforę, porównanie, porównanie homeryckie, archaizację, kolokwializm, określa ich funkcje w tekście • podejmuje próby interpretacji obrazów poetyckich • odróżnia i omawia cechy gatunkowe noweli, powieści (i jej gatunków), opowiadania, legendy, baśni, przypowieści (paraboli), mitu, bajki, pamiętnika, dziennika, epopei • przedstawia i analizuje elementy świata przedstawionego w utworze, omawia ich funkcję w konstrukcji utworu • omawia wpływ rodzaju narracji na kształt utworu • w komiksach, piosenkach i innych tekstach kultury popularnej znajduje nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • wyodrębnia w tekście epickim fragmenty np. charakterystyki pośredniej i bezpośredniej, opisu przeżyć, tekstów użytkowych • omawia cechy literatury dydaktycznej, wymienia cechy bajki • omawia w balladzie i satyrze elementy typowe dla różnych rodzajów literackich • wyszukuje informacje w tekście popularnonaukowym, naukowym, publicystycznym, indeksie i przypisach

			<ul style="list-style-type: none"> • informacje • wymienia i rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, felieton, artykuł, reportaż, podaje cechy tych gatunków, uzasadnia przynależność tekstu prasowego do publicystyki • interpretuje aforyzm i anegdotę • w cudzej wypowiedzi (w tym literackiej) zauważa elementy retoryki: powtórzenia, pytania retoryczne, apostrofy wyliczenia, wykrzyknienia; analizuje wybrane z nich • analizuje i omawia językowe i pozajęzykowe środki perswazji, np. w reklamie • analizuje funkcje środków pozajęzykowych w sztuce teatralnej i filmie • wyróżnia w tekście cechy stylu oficjalnego, nieoficjalnego (potocznego), urzędowego (mówionego i pisanego) i artystycznego • interpretuje pejzaż, portret, scenę rodzajową, martwą naturę; wie, czym się różnią, dostrzega ważne elementy i wybrane konteksty dzieła malarskiego <p>Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze na temat, stosując przejrzystą kompozycję logicznej wypowiedzi, polemizuje ze stanowiskiem innych, formułuje rzeczowe argumenty poparte przykładami • zachowuje poprawność językową, stylistyczną, ortograficzną i interpunkcyjną tworzonego tekstu, • układa tekst o trójdzielnej kompozycji z uwzględnieniem akapitów, stosuje cytaty • zachowuje estetykę zapisu • dobiera formę notatki dotyczącej wysłuchanej wypowiedzi do własnych potrzeb • redaguje poprawne ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, pozdrowienia, życzenia, gratulacje, dedykację, apel • tworzy plan ramowy i szczegółowy • streszcza, skraca, parafrazuje tekst • pisze poprawne opis, charakterystykę, sprawozdanie, list nieoficjalny i oficjalny, dziennik, pamiętnik, • tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, w rozprawce formułuje tezę, hipotezę oraz argumenty, samodzielnie podaje przykłady do argumentów, wnioskuje, stosuje właściwe rozprawce słownictwo • stosuje, w zależności od potrzeb tworzonego przez niego tekstu, narrację pierwszo- lub trzecioosobową • w tekstach własnych swobodnie wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, mowę zależną i niezależną w celu dynamizowania akcji i charakteryzowania bohatera • opisuje i charakteryzuje siebie, postaci rzeczywiste i fikcyjne, porównuje cechy bohaterów literackich i rzeczywistych • opisuje dzieło malarskie, grafikę, plakat, rzeźbę, fotografię z odniesieniem do odpowiednich kontekstów; • pisze scenariusz • pisze recenzję książki/filmu/przedstawienia, uwzględniając w niej swoją opinię oraz podstawowe słownictwo związane z dziedziną recenzowanego zjawiska • prezentuje w dyskusji swoje stanowisko, rozwija je odpowiednio dobranymi argumentami, świadomie stosuje retoryczne środki wyrazu • uczestniczy w dyskusji zgodnie z zasadami kultury, logicznie formułuje argumenty • potrafi zastosować środki językowe w zależności od adresata wypowiedzi w oficjalnych i nieoficjalnych sytuacjach mówienia • zna i stosuje językowe sposoby osiągnięcia porozumienia, zasady etykiety językowe i przestrzega zasad etyki mowy • reaguje z zachowaniem zasad kultury na zjawisko brutalności słownej, kłamstwa i manipulację • recytuje z pamięci tekst poetycki, interpretując go z uwzględnieniem tematu i wyrażanych emocji
--	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> ocenia recytację własną, koleżanek i kolegów i przedstawia uzasadnienie swojej oceny <p>Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)</p> <ul style="list-style-type: none"> sprawnie stosuje w praktyce zasady ortograficzne (u, ó, ż, rz, ch, h, om, on, em, en, ą, ę, pisownia przedrostków, wielka i mała litera, zasady dotyczące pisowni zakończeń wyrazów, oznaczenia miękkości głosek), w razie wątpliwości korzysta ze słownika ortograficznego koryguje błędy językowe w tworzonym przez siebie tekście, analizuje i porównuje przy tym wiedzę z różnych źródeł informacji analizuje elementy językowe w tekstach kultury (np. w reklamach, plakacie, piosence), wykorzystując wiedzę o języku w zakresie fonetyki, słowotwórstwa, fleksji i składni ma wiedzę, którą stosuje w praktyce, z zakresu: fonetyki, słowotwórstwa, fleksji i składni świadomie stosuje znane mu normy językowe i zasady grzecznościowe odpowiednie dla wypowiedzi publicznych analizuje przykłady manipulacji i prowokacji językowej, nie poddaje się im zna językowe sposoby osiągnięcia porozumienia, świadomie je stosuje
Matematyka	11.05.2021-7c 12.05.2021-7a, 7b, 7d	Roczny test kompetencji z matematyki	<p>I. Potęgi o podstawach wymiernych. Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zapisuje iloczyn jednakowych czynników w postaci potęgi o wykładniku całkowitym dodatnim; 2) mnoży i dzieli potęgi o wykładnikach całkowitych dodatnich; 3) mnoży potęgi o różnych podstawach i jednakowych wykładnikach; 4) podnosi potęgę do potęgi; 5) odczytuje i zapisuje liczby w notacji wykładniczej $a \cdot 10^k$, gdy $1 \leq a \leq 10$, k jest liczbą całkowitą. <p>II. Pierwiastki. Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oblicza wartości pierwiastków kwadratowych i sześciennych z liczb, które są odpowiednio kwadratami lub sześcianami liczb wymiernych; 2) szacuje wielkość danego pierwiastka kwadratowego lub sześciennego oraz wyrażenia arytmetycznego zawierającego pierwiastki; 3) porównuje wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego pierwiastki z daną liczbą wymierną oraz znajduje liczby wymierne większe lub mniejsze od takiej wartości, na przykład znajduje liczbę całkowitą a taką, że: $a \leq \sqrt{137} < a+1$; 4) oblicza pierwiastek z iloczynu i ilorazu dwóch liczb, wyłącza liczbę przed znak pierwiastka i włącza liczbę pod znak pierwiastka; 5) mnoży i dzieli pierwiastki tego samego stopnia. <p>III. Tworzenie wyrażeń algebraicznych z jedną i z wieloma zmiennymi. Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zapisuje wyniki podanych działań w postaci wyrażeń algebraicznych jednej lub kilku zmiennych; 2) oblicza wartości liczbowe wyrażeń algebraicznych; 3) zapisuje zależności przedstawione w zadaniach w postaci wyrażeń algebraicznych jednej lub kilku zmiennych; 4) zapisuje rozwiązania zadań w postaci wyrażeń algebraicznych jak w przykładzie: <i>Bartek i Grześ zbierali kasztany. Bartek zebrał n kasztanów, Grześ zebrał 7 razy więcej. Następnie Grześ w drodze do domu zgubił 10 kasztanów, a połowę pozostałych oddał Bartkowi. Ile kasztanów ma teraz Bartek, a ile ma Grześ?</i> <p>IV. Przekształcanie wyrażeń algebraicznych. Sumy algebraiczne i działania na nich. Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) porządkuje jednomiany i dodaje jednomiany podobne (tzn. różniące się jedynie współczynnikiem liczbowym); 2) dodaje i odejmuje sumy algebraiczne, dokonując przy tym redukcji wyrazów podobnych; 3) mnoży sumy algebraiczne przez jednomian i dodaje wyrażenia powstałe z mnożenia sum algebraicznych przez jednomiany; <p>V Obliczenia procentowe. Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przedstawia część wielkości jako procent tej wielkości; 2) oblicza liczbę a równą p procent danej liczby b; 3) oblicza, jaki procent danej liczby b stanowi liczba a; 4) oblicza liczbę b, której p procent jest równe a; 5) stosuje obliczenia procentowe do rozwiązywania problemów w kontekście praktycznym, również w przypadkach wielokrotnych

			<p>podwyżek lub obniżek danej wielkości.</p> <p>VI. Równania z jedną niewiadomą. Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sprawdza, czy dana liczba jest rozwiązaniem równania (stopnia pierwszego, drugiego lub trzeciego) z jedną niewiadomą, na przykład sprawdza, które liczby całkowite niedodatnie i większe od -8 są rozwiązaniami równania $x^3/8+x^2/2=0$; 2) rozwiązuje równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą metodą równań równoważnych; 3) rozwiązuje równania, które po prostych przekształceniach wyrażeń algebraicznych sprowadzają się do równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą; 4) rozwiązuje zadania tekstowe za pomocą równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, w tym także z obliczeniami procentowymi; 5) przekształca proste wzory, aby wyznaczyć zadaną wielkość we wzorach geometrycznych (np. pól figur) i fizycznych (np. dotyczących prędkości, drogi i czasu). <p>VII Proporcjonalność prosta. Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podaje przykłady wielkości wprost proporcjonalnych; 2) wyznacza wartość przyjmowaną przez wielkość wprost proporcjonalną w przypadku konkretnej zależności proporcjonalnej, na przykład wartość zakupionego towaru w zależności od liczby sztuk towaru, ilość zużytego paliwa w zależności od liczby przejechanych kilometrów, liczby przeczytanych stron książki w zależności od czasu jej czytania; 3) stosuje podział proporcjonalny. <p>VIII Własności figur geometrycznych na płaszczyźnie. Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zna i stosuje twierdzenie o równości kątów wierzchołkowych (z wykorzystaniem zależności między kątami przyległymi); 2) przedstawia na płaszczyźnie dwie proste w różnych położeniach względem siebie, w szczególności proste prostopadłe i proste równoległe; 3) korzysta z własności prostych równoległych, w szczególności stosuje równość kątów odpowiadających i naprzemianległych; 4) zna i stosuje cechy przystawania trójkątów; 5) zna i stosuje własności trójkątów równoramiennych (równość kątów przy podstawie); 6) wykonuje proste obliczenia geometryczne wykorzystując sumę kątów wewnętrznych trójkąta i własności trójkątów równoramiennych; 7) zna i stosuje w sytuacjach praktycznych twierdzenie Pitagorasa (bez twierdzenia odwrotnego); <p>IX Wielokąty. Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zna pojęcie wielokąta foremnego; 2) stosuje wzory na pole trójkąta, prostokąta, kwadratu, równoległoboku, rombu, trapezu, a także do wyznaczania długości odcinków; <p>X Oś liczbową. Układ współrzędnych na płaszczyźnie. Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) znajduje współrzędne danych (na rysunku) punktów kratowych w układzie współrzędnych na płaszczyźnie; 3) rysuje w układzie współrzędnych na płaszczyźnie punkty kratowe o danych współrzędnych całkowitych (dowolnego znaku); 4) znajduje środek odcinka, którego końce mają dane współrzędne (całkowite lub wymierne) oraz znajduje współrzędne drugiego końca odcinka, gdy dany jest jeden koniec i środek; 5) oblicza długość odcinka, którego końce są danymi punktami kratowymi w układzie współrzędnych; 6) dla danych punktów kratowych A i B znajduje inne punkty kratowe należące do prostej AB.
Język angielski	20.05. 2021-kl. 7b, 7c, 7 d 21.05. 2021-7 a	Roczny test kompetencji z języka angielskiego	<p>Sprawdzana będzie umiejętność rozumienia tekstu słuchanego i pisanego oraz umiejętność redagowania wypowiedzi pisemnej.</p> <p>Treści:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dane personalne, członkowie rodziny • rodzina i przyjaciele, uczucia i emocje, cechy charakteru • formy spędzania czasu wolnego, zainteresowania • pomieszczenia i wyposażenie domu, czynności życia codziennego • zawody i związane z nimi czynności • ubrania i dodatki

		<ul style="list-style-type: none"> • konflikty i problemy • święta i uroczystości rodzinne • wydarzenia – • dom i jego okolica • wygląd zewnętrzny • miejsce zamieszkania, przeprowadzka, • korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych • media • podróżowanie, wycieczki, krajobraz • kultura, dziedziny kultury, rodzaje filmów, uczestnictwo w kulturze • wydarzenia i uroczystości w różnych krajach • przysłowki opisujące ludzi, • dyscypliny sportowe, obiekty sportowe, sprzęt sportowy, uprawianie sportu • styl życia • posiłki i ich przygotowanie • kupowanie jedzenia w restauracji • nawyki żywieniowe <p>Środki językowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna konstrukcję zdań twierdzących, przeczących i pytań w czasie <i>Present Simple</i> – zna różne przysłowki częstotliwości i poprawnie stosuje je w zadaniach – używa czasu <i>Present Simple</i> do opisu pogody i zjawisk atmosferycznych – zna i stosuje w zdaniu przysłowki i zaimki nieokreślone – zna konstrukcję zdań twierdzących, przeczących i pytań w czasie <i>Present Continuous</i> – zna konstrukcję zdań twierdzących, przeczących i pytań w czasie <i>Past Simple</i> dla czasownika <i>to be</i> i czasowników regularnych – w większości poprawnie używa czasowniki z bezokolicznikiem lub konstrukcją <i>gerund</i> – rozróżnia większość czasowników statycznych – zna konstrukcję zdań twierdzących, przeczących i pytań w czasie <i>Present Perfect</i> z <i>never / ever / just / already / yet / for / since</i> – zazwyczaj poprawnie używa czasowników <i>make</i> i <i>do</i> w kolokacjach – zazwyczaj poprawnie używa w zdaniach czasów <i>Past Simple</i> i <i>Present Perfect</i> – zna konstrukcję zdań twierdzących, przeczących i pytań w czasie <i>Present Simple</i> i zazwyczaj poprawnie używa ich do opisu i recenzji ulubionych filmów i przedstawień – zna i zazwyczaj poprawnie używa określeń ilości <i>some, any, much, many, (a) few, (a) little, a lot of, lots of</i> – zazwyczaj poprawnie używa czasu <i>Past Simple</i> i <i>Past Continuous</i> do opisu zdarzeń z przeszłości – zna i zazwyczaj poprawnie używa kolokacji z czasownikami <i>take</i> i <i>make</i> – zna podstawowe sposoby wyrażania przyszłości i na ogół poprawnie używa ich w zdaniach – zna konstrukcję zdań w pierwszym trybie warunkowym – zna konstrukcję zdań twierdzących, przeczących i pytań w czasie <i>Present Simple</i> i <i>Past Simple</i> i zazwyczaj poprawnie używa ich do opisu doświadczeń związanych z podróżowaniem – zna i zazwyczaj poprawnie stosuje czasowniki modalne <i>must, have to, ought to, should</i> do wyrażania nakazów, zakazów i udzielania rad – zna i zazwyczaj poprawnie używa czasowników modalnych <i>must, could, might / may, can't</i> do wyrażania spekulacji – zazwyczaj poprawnie używa czasu <i>Past Simple</i> i <i>Past Continuous</i> do opisu zdarzeń z przeszłości – zna zasady i zazwyczaj poprawnie stosuje zdania względne definiujące – zazwyczaj poprawnie stosuje słowa zastępujące czasownik <i>get</i>
--	--	--

			<p>Pisanie: – przedstawia się na stronie internetowej, pisze email do kolegi, pisze kartkę pocztową, pisze biografię sławnej osoby</p>
Biologia	24.05.2021	Roczny test kompetencji z biologii	<ul style="list-style-type: none"> • określa przedmiot badań biologii jako nauki, podaje przykłady dziedzin biologii, wymienia źródła wiedzy biologicznej • wskazuje komórkę jako podstawową jednostkę organizacji życia • wymienia elementy budowy komórek: roślinnej, zwierzęcej, grzybowej i bakteryjnej • wymienia funkcje poszczególnych struktur komórkowych • określa najważniejsze funkcje poszczególnych tkanek zwierzęcych, podaje rozmieszczenie tkanek zwierzęcych w organizmie • opisuje podstawowe funkcje poszczególnych układów narządów • charakteryzuje rolę poszczególnych składników morfotycznych krwi • opisuje hierarchiczną budowę organizmu człowieka, przyporządkowuje tkanki do narządów i układów narządów • omawia funkcje skóry i warstwy podskórnej • rozpoznaje na ilustracji lub schemacie warstwy skóry, wskazuje konieczność dbania o dobry stan skóry • wymienia przyczyny grzybic skóry i sposoby zapobiegania grzybicom • klasyfikuje rodzaje oparzeń i odmrożeń skóry, omawia zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku oparzeń skóry • wymienia elementy budowy szkieletu kończyn i obręczy, szkieletu osiowego, klatki piersiowej i czaszki, określa ich rolę w wykonywaniu ruchów • wymienia rodzaje tkanki mięśniowej, wskazuje położenie tkanek mięśniowej gładkiej i poprzecznie prążkowanej szkieletowej • określa funkcje wskazanych mięśni szkieletowych, opisuje cechy tkanki mięśniowej, wyjaśnia, na czym polega antagonistyczne działanie mięśni, omawia warunki prawidłowej pracy mięśni • rozpoznaje naturalne krzywizny kręgosłupa, wyjaśnia przyczyny powstawania wad postawy • charakteryzuje zmiany zachodzące wraz z wiekiem w układzie kostnym, określa czynniki wpływające na prawidłowy rozwój masy mięśniowej, wyjaśnia przyczyny i skutki osteoporozy • wyjaśnia znaczenie składników odżywczych dla organizmu, określa znaczenie błonnika w prawidłowym funkcjonowaniu układu pokarmowego, uzasadnia konieczność systematycznego spożywania owoców i warzyw • wyjaśnia skutki nadmiernego spożywania tłuszczów i cukrów • charakteryzuje rodzaje witamin, przedstawia rolę i skutki niedoboru witamin: A, C, B6, B12, B9, D • przedstawia rolę i skutki niedoboru składników mineralnych: Mg, Fe, Ca • określa skutki niewłaściwej suplementacji witamin i składników mineralnych • wymienia odcinki przewodu pokarmowego człowieka i omawia funkcje poszczególnych odcinków przewodu pokarmowego • określa zasady zdrowego żywienia, wymienia przykłady chorób układu pokarmowego • wymienia zasady profilaktyki chorób układu pokarmowego, według wzoru oblicza indeks masy ciała • wymienia przyczyny próchnicy zębów • omawia funkcje krwi, wymienia grupy krwi i wyjaśnia, co stanowi podstawę ich wyodrębnienia • wyjaśnia, co to jest konflikt serologiczny • porównuje krwiobiegi mały i duży, opisuje drogę krwi płynącej w małym i dużym krwiobiegu • lokalizuje położenie serca we własnym ciele, wymienia elementy budowy serca, podaje prawidłową wartość pulsu i ciśnienia • zdrowego człowieka, wymienia przyczyny chorób układu krwionośnego, wymienia czynniki wpływające korzystnie na funkcjonowanie układu krwionośnego • wymienia elementy układu odpornościowego i rodzaje odporności, przedstawia różnice między surowicą a szczepionką, wyjaśnia mechanizm działania odporności swoistej

			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sposób zakażenia HIV, wskazuje drogi zakażenia się HIV, wskazuje zasady profilaktyki AIDS, omawia funkcje elementów układu oddechowego, opisuje rolę nagłośni, • wyróżnia procesy wentylacji płuc i oddychania komórkowego • opisuje dyfuzję O₂ i CO₂ zachodzącą w pęcherzykach płucnych, wyjaśnia zależność między liczbą oddechów a wysiłkiem fizycznym • określa znaczenie oddychania komórkowego • zapisuje za pomocą symboli chemicznych równanie reakcji ilustrujące utlenianie glukozy, omawia rolę ATP w organizmie • podaje objawy wybranych chorób układu oddechowego • wyjaśnia związek między wdychaniem powietrza przez nos a profilaktyką chorób układu oddechowego • opisuje zasady profilaktyki anginy, gruźlicy i raka płuc, rozróżnia czynne i bierne palenie tytoniu • wymienia przykłady substancji, które są wydalane przez organizm człowieka • wymienia narządy układu wydalniczego, omawia przyczyny chorób układu wydalniczego • omawia na ilustracji przebieg dializy, wyjaśnia znaczenie wykonywania badań kontrolnych moczu • wymienia gruczoły dokrewne i przykłady hormonów • wskazuje na ilustracji położenie najważniejszych gruczołów dokrewnych, wymienia funkcje układu nerwowego, wymienia elementy budowy ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego, rozpoznaje na ilustracji ośrodkowy i obwodowy układ nerwowy, określa mózgowie jako jednostkę nadrzędną w stosunku do pozostałych części układu nerwowego • wyjaśnia różnicę między odruchem warunkowym a bezwarunkowym, charakteryzuje odruchy warunkowe i bezwarunkowe, przedstawia graficznie drogę impulsu nerwowego w łuku odruchowym <ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki wywołujące stres, podaje przykłady trzech chorób spowodowanych stresem • omawia znaczenie zmysłów w życiu człowieka, rozróżnia w narządzie wzroku aparat ochronny oka i gałkę oczną, wymienia elementy wchodzące w skład aparatu ochronnego oka, rozpoznaje elementy budowy oka, omawia powstawanie obrazu na siatkówce • charakteryzuje funkcje poszczególnych elementów ucha, omawia funkcje ucha zewnętrznego, środkowego i wewnętrznego • charakteryzuje wady wzroku, wyjaśnia, na czym polega daltonizm i astygmatyzm, charakteryzuje choroby oczu, omawia sposób korygowania wad wzroku • przedstawia rolę zmysłów powonienia, smaku i dotyku, wskazuje rozmieszczenie receptorów powonienia, smaku i dotyku, wymienia podstawowe smaki, wymienia bodźce odbierane przez receptory skóry • omawia rolę węchu w ocenie pokarmów • wymienia męskie narządy rozrodcze, wskazuje na ilustracji męskie i żeńskie narządy rozrodcze, wymienia męskie i żeńskie cechy płciowe, • opisuje funkcje poszczególnych elementów męskiego i żeńskiego układu rozrodczego • porządkuje etapy rozwoju zarodka od zapłodnienia do zagnieżdżenia • wyjaśnia znaczenie pojęcia zapłodnienie • omawia zasady higieny zalecane dla kobiet ciężarnych • podaje czas trwania ciąży, omawia wpływ różnych czynników na prawidłowy rozwój zarodka i płodu • wymienia etapy życia człowieka, wymienia rodzaje dojrzałości • własnymi słowami wyjaśnia, na czym polega homeostaza • wyjaśnia mechanizm termoregulacji u człowieka, wskazuje drogi wydalania wody z organizmu
--	--	--	--